

● CENNÁ PUBLIKÁCIA O KUMRÁNSKYCH RUKOPISOCH. — V apríli 1948 rozletela sa svetom zpráva, ktorá vzbudila nielen vedecké kruhy, ale aj širšiu verejnosť. Bola to zpráva o náleze starobylých rukopisov na severozápadnom pobreží Mítveho mora (Jordánsko).

Prvé nálezisko celkom náhodou objavil beduínsky chlapec, hľadajúc zatúlanú kozu. Tento chlapec podľa všetkého — už r. 1945 narazil na jaskyňu, v ktorej boli hlinené nádoby. V jednej z nich, ktorá bola zapečatená, bolo niekoľko zvinutých popísaných koží. Pastier vzal kožu so sebou a neuvedomujúc si, čo našiel, časť z nich dal svojim priateľom — pastierom na opravu sandálov a časť si ponechal. Po čase pribuzný pastiera ponúkol kožu obchodníkom sa starožitnosťami v BetleHEME a takto sa o nich, pravda, dosť komplikovanou cestou dozvedel svet.

Po prvých správach a zistení, že ide o starobylé rukopisy, začalo sa veľké niekoľkoročné hľadanie ďalších rukopisov. Hľadali Beduini, ktorí si na ich predaji chceli zarobiť, a hľadali aj vedecké výpravy. Doteraz sa našlo mnoho rukopisov, okolo 40 000 fragmentov rozličnej veľkosti, napísaných na koži, pergamene, papirusu, ba aj na medených doskách.

Fragmenty sú pozostatkami pomerne veľkej knižnice, patriacej donedávna neznámej židovskej sekte, ktorá žila v Judskej púšti od 2. stor. pred n. l. do 68. roku n. l. Sekta dostala názov kumránska občina podľa miesta nálezu rukopisov (Kumránske jaskyne).

Nález takéhoto počtu a takých rukopisov vyvolal, samozrejme, obrovský záujem vedeckých pracovníkov z rozličných odborov (nehovoriac o kapitalistickej tlači, rozhlase a televízii, ktoré nález využívajú pre komerčné ciele). Začali sa rozličné výskumy, na základe ktorých vzniklo veľa prác. Roku 1960 ich bolo už viac ako 3 000. Vzniklo dokonca nové vedné odvetvie — kumranológia a od roku 1958

vychádza v Paríži špeciálny časopis „Revue de Qumram“.

Kumránskym rukopisom venujú značnú pozornosť aj sovietski vedci. V rokoch 1956—1958 A. P. Každan, G. M. Livšic, K. B. Starokovová a I. D. Amusin uverejnili štúdie, v ktorých sa zaoberajú niektorými otázkami obsahu rukopisov a ich významom. Doteraz najucelenejší marxistický pohľad na tieto rukopisy podáva I. D. Amusin v svojej monografii *Rukopisi Mertvogo morja**. V tejto práci I. D. Amusin podrobne opisuje históriu nálezu, rozoberá nájdené biblické spisy, ako aj spisy vytvorené občinou; porovnáva ich a zaoberá sa zložitou otázkou datovania rukopisov. V tretej kapitole hovorí o výrobnnej činnosti a majetkových vzťahoch občiny a jej členov, o organizácii a vnútornom živote občiny, o jej ideologických názoroch a o „učiteľovi spravodlivosti“, ktorý bol zakladateľom alebo jedným z popredných vodcov občiny. V ďalšej kapitole autor rozoberá vzťahy medzi kumránskou občinou a esejcami a v piatej kapitole rieši problémy súvislosti medzi týmito rukopismi a raným kresťanstvom. V závere sa hodnotí význam Kumránskych rukopisov pre štúdium kresťanstva a iných náboženstiev, hodnotia sa ideovopolitické boje v Judsku (esejské a farizejské hnutia atď.). Súčasne autor rámcovo hodnotí doterajšie výsledky o výskumoch týchto rukopisov.

Prácu I. D. Amusina si iste so záujmom preštudujú pracovníci z oblasti histórie a filozofie, propagandisti na úseku vedeckého ateizmu a verejnosť. J. Č.

* I. D. Amusin, *Rukopisi Mertvogo morja*, Moskva 1960, strán 271.

● K TERMINOLÓGII ADJEKTÍV OBECNÝ A VŠEOBECNÝ. — Naši jazykovedci považujú termín *obecný* (v zmysle spoločný, podstatný) za nesprávny v slovenskom jazyku